

WSTĘP

1. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce dotyczy formy sprawdzania wiedzy, a nie treści.
2. Wymagania merytoryczne odpowiadają podstawie programowej nauczania w szkole podstawowej i odpowiedniemu programowi nauczania.
3. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej, odpowiedzi ustnej, pracy podczas lekcji są takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy ma zróżnicowany charakter, z uwzględnieniem zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej.
4. Opinia o specyficznych trudnościach w czytaniu i pisaniu nie zwalnia dziecka z obowiązku systematycznej pracy.
5. Uczeń uczęszcza na zajęcia korekcyjno-kompensacyjne i inne specjalistyczne prowadzone w szkole, jeśli takie jest zalecenie poradni lub psychologa szkolnego (z uwzględnieniem warunków i możliwości placówki).
6. Uczniowi umożliwia się pisanie sprawdzianów/egzaminów dostosowanych do jego możliwości psychofizycznych.
7. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego odbywa się na podstawie tego orzeczenia i jest zawarte w Indywidualnym Programie Edukacyjno – Terapeutycznym.

ZAŁĄCZNIK NR 1

DYSLEKSJA ROZWOJOWA/ RYZYKO DYSLEKSJI (specyficzne trudności w czytaniu i/lub w pisaniu i/lub w matematyce)

SYMPTOMY ZABURZEŃ	SPOSÓB DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ język polski
<p><u>Technika czytania</u> Trudności z:</p> <ul style="list-style-type: none">- syntezą fonemową wyrazów- kojarzeniem określonych głosek z odpowiadającymi im literami- opanowaniem techniki czytania (czytanie metodą kombinowaną, głoskami, sylabami z syntezą i bez syntezy)- opanowaniem poprawnego, płynnego, rytmicznego czytania z uwzględnieniem pauz gramatycznych i logicznych- rozumieniem czytanego tekstu <p>Błędy w czytaniu:</p> <ul style="list-style-type: none">- głoskowanie, sylabizowanie, przestawianie kolejności liter w wyrazach, przekręcanie wyrazów, zgadywanie końcówek, domyślanie się, wolne lub nierówne tempo czytania, niezwracanie uwagi na znaki interpunkcyjne. <p>Ujawnianie męczliwości i napięcia emocjonalnego w trakcie czytania. Zbyt długie koncentrowanie się na syntezie wyrazowej. Słabe postępy w czytaniu, niezależnie od metody nauczania.</p> <p><u>Praca z tekstem</u> Trudności w:</p> <ul style="list-style-type: none">- cichym czytaniu ze zrozumieniem- odszukiwaniu fragmentów tekstu na określony temat- wyodrębnianiu kolejności wydarzeń- uchwyceniu związków przyczynowo – skutkowych <p><u>Pisanie</u> Pisanie zgodne z wymową, np. chle<p>Opuszczanie, dodawanie lub przestawianie liter i większych części wyrazów, pomijanie znaków interpunkcyjnych i elementów liter. Problemy z łączeniem i dzieleniem wyrazów. Opuszczanie lub przestawianie wyrazów, fragmentów zdań podczas pisania ze słuchu lub z pamięci. Zamiana wyrazów na podobne brzmieniowo, mylenie głosek o podobnym brzmieniu (b-p,d-t, itp.), liter o podobnym kształcie (o-a,b-d). Pełnienie błędów ortograficznych mimo znajomości zasad pisowni. Znaczne pomyłki w gramatyce i interpunkcji. Powtarzające się błędy, mimo wielokrotnych powtórzeń pisowni.</p></p>	<p>Uwzględnianie trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawanie więcej czasu, instruowanie, wspomaganie, naprowadzanie dodatkowymi pytaniami i w razie potrzeby zalecanie przeczytania tekstu wcześniej w domu. Niewyrywanie do natychmiastowej odpowiedzi, dawanie więcej czasu na zastanowienie się i przypomnienie odpowiednich terminów, dat lub nazwisk, naprowadzanie dodatkowymi pytaniami. Dawanie więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomaganie w ich odczytaniu. Zachęcanie do korzystania z biblioteki książki mówionej (audiobooki). W miarę możliwości dawanie więcej czasu na prace pisemne (lub zmniejszanie ilość zadań). Sprawdzanie, czy uczeń ukończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracanie wielkości notatek. Częstsze powtarzanie i utrwalanie materiału; w miarę możliwości dzielenie materiału na mniejsze partie. Podczas uczenia stosowanie technik skojarzeniowych ułatwiających zapamiętywanie. Wyraźne zapisywanie na tablicy nowych i trudnych nazw. W przypadku materiału sprawiającego uczniowi trudność, nieodpytywanie bez wcześniejszego uprzedzenia (dawanie uczniowi więcej czasu w domu na przygotowanie się do odpowiedzi). Podawanie uczniowi jasnych kryteriów oceny prac pisemnych (wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd.). W przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczenie tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie). Pomaganie w doborze argumentów, oraz odpowiednich wyrażen i zwrotów. Częstsze stosowanie pochwał na forum klasy - dostrzegając wysiłek ucznia włożony w pracę, unikanie krytykowania i oceniania negatywnego na forum klasy. Dawanie uczniowi czas na przygotowanie się do pisania dyktanda, poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie (można też dać teksty z lukami lub zastąpić dyktando pisaniem z pamięci). Zamiast klasycznych dyktand można planować sprawdziany polegające na uzasadnianiu pisowni wyrazów, odwołujące się do znajomości zasad ortograficznych i interpunkcyjnych. Nieobniżanie ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach, traktowanie błędów jakościowo (rodzaj i nasilenie), zlecenie ich opracowania (poprawy) w domu w ustalony sposób; można też poprosić ucznia o ustne określenie pisowni wyrazów, w których uczeń popełnił błędy.</p>

<p>W przypadku dysgrafii – mało czytelne, lub nieczytelne pismo, nieprawidłowe łączenie liter, częste skreślenia i poprawki, nieprawidłowe rozmieszczenie wyrazów i zdań w liniaturze, nieprzestrzeganie reguł w zapisie (marginesy, temat, data, itp.), brak estetyki w prowadzeniu zeszytu.</p> <p><u>Wypowiedzi pisemne</u></p> <p>Trudności w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redagowaniu różnych form wypowiedzi pisemnych na dowolny lub określony temat <p>Liczne błędy językowe i składniowe</p> <p>Budowanie istotnie krótszych zdań, głównie pojedynczych.</p> <p>Problemy z właściwym stosowaniem czasu i liczne powtórzenia.</p> <p><u>Wypowiedzi ustne</u></p> <p>Trudności z zapamiętywaniem i przypominaniem informacji mówionych, zwłaszcza uporządkowanych w sekwencje lub tworzących kategorie.</p> <p>Często mały zasób słownictwa, ubogie wypowiedzi, nadmiar błędów gramatycznych.</p>	<p>Ocenianie odrębnie merytorycznej strony pracy i odrębnie poprawności pisowni, nie wpisując tej drugiej oceny do dziennika (uwaga: wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne – takie same, jak dla innych uczniów; w żadnym wypadku dysleksja nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki).</p> <p>Częstsze sprawdzanie zeszytów szkolnych ucznia, ustalanie sposobu poprawy błędów, czuwanie nad ich wnikliwą poprawą, ocenianie poprawności i sposobu wykonania pracy.</p> <p>Różnicowanie form sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, aby ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia.</p> <p>W przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytywanie ucznia ustnie i wyjaśnianie wszelkich wątpliwości w zapisie.</p> <p>Pozwalanie na wykonywanie dłuższych prac pisemnych na komputerze.</p> <p>Nieobniżanie oceny za poziom graficzny i estetyczny pracy.</p>
<p>SYMPTOMY ZABURZEŃ</p>	<p>SPOSÓB DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ matematyka, fizyka, chemia</p>
<p>Nieprawidłowe odczytywanie treści zadań tekstowych.</p> <p>Niepełne rozumienie treści zadań, poleceń.</p> <p>Trudności z wykonywaniem działań w pamięci, bez pomocy kartki</p> <ul style="list-style-type: none"> - problemy z zapamiętywaniem reguł, definicji, tabliczki mnożenia - problemy z opanowaniem terminologii (np. nazw, symboli pierwiastków i związków chemicznych) - błędne zapisywanie i odczytywanie liczb wielocyfrowych (z wieloma zerami i miejscami po przecinku) - przedstawianie cyfr (np. 56-65) - nieprawidłowa organizacja przestrzenna zapisu działań matematycznych, przekształcania wzorów - mylenie znaków działań, odwrotne zapisywanie znaków nierówności - nieprawidłowe wykonywanie wykresów funkcji, układu współrzędnych - trudności z zadaniami angażującymi wyobraźnię przestrzenną w geometrii - niski poziom graficzny wykresów i rysunków, nieprawidłowe zapisywanie łańcuchów reakcji chemicznych. - kłopoty w posługiwaniu się zegarem wskazówkowym - trudności z szacowaniem, wyborem strategii w rozwiązywaniu zadań 	<p>Rozłożenie w czasie nauki, częste przypominanie i utrwalanie tabliczki mnożenia, definicji, reguł wzorów, symboli chemicznych.</p> <p>Niewyrywanie do natychmiastowej odpowiedzi, przygotowanie wcześniej zapowiedzią, że uczeń będzie pytany (np. na przerwie lub na początku lekcji).</p> <p>W trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzanie, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielanie dodatkowych wskazówek.</p> <p>Podczas rozwiązywania zadań tekstowych ukierunkowywanie ucznia na ważniejsze fragmenty tekstu, zawierających istotne dane.</p> <p>W czasie prac kontrolnych lub wypowiedzi ustnych zwiększenie ilości czasu na rozwiązanie zadań lub zmniejszenie ilości zadań.</p> <p>W pracach ucznia dopuszczanie pomyłek wynikających z zapisu jednostek (np. pH-PH-ph, Hpa-HPA-HpA, kWh-KWH, °C-OC itp.), mylenia indeksów górnych i dolnych (np. x^2-x_2, x_2-x_2 itp.).</p> <p>W przypadku prac pisemnych zwracanie uwagi na graficzne rozplanowanie sprawdzianów – pod treścią zadania powinno być wolne miejsce na rozwiązanie w celu uniknięcia niepotrzebnych pomyłek przy przepisywaniu zadań na inną stronę (gubienia, mylenia znaków, cyfr, symboli).</p> <p>Zachęcanie ucznia, aby przedstawiał swój tok myślenia, również w formie ustnej.</p> <p>Uwzględnianie trudności związanych z myleniem znaków działań, brakiem przecinka, przedstawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych itp.</p> <p>Korzystanie z modeli figur geometrycznych do obliczeń w zadaniach angażujących wyobraźnię przestrzenną.</p> <p>Dzielenie na mniejsze porcje i dłuższe utrwalanie materiału sprawiającego trudność lub wymagającego znajomości wielu wzorów, reguł, definicji.</p>

Objawy DYSKALKULII:

- niepoprawne liczenie przedmiotów
- zapominanie następnego etapu w jakiejś operacji
- trudności w rozumieniu logiki lub języka matematycznego
- dziwaczne błędy; np. pisanie liczb (symboli), które wydają się pochodzić znikąd
- powolne odpowiedzi
- liczenie na palcach
- trudności w uczeniu się tabliczki mnożenia
- trudności w rozwiązywaniu zadań
- trudności w czytaniu mapy
- trudności w uczeniu się podstawowych operacji i zastosowaniu ich poza lekcją matematyki, np. obliczanie długości, ilości
- strach przed przedmiotami ścisłymi

Ocenianie toku rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co może wynikać z błędnego przepisania, przestawienia, zgubienia cyfr.

Ocenianie pozytywne, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna, gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom.

W razie potrzeby preferowanie wypowiedzi ustnych (częstsze odpytywanie z krótszych partii materiału).

Udzielanie pomocy w kreśleniu figur, rozplanowaniu rysunku, zachowaniu prawidłowego kierunku odwzorowywania.

Podczas rachunku pamięciowego umożliwianie uczniowi zapisywania liczb na kartce.

Nieobniżanie oceny za niską jakość graficzną wykresów, rysunków.

Jeśli zapis graficzny uniemożliwia przeczytanie pracy ucznia, na polecenie nauczyciela uczeń odczytuje własny tekst (również prace kontrolne), wyjaśniając wszelkie wątpliwości.

W przypadku dysgrafii wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisma na komputerze, zwłaszcza prac obszernych (np. referatów).

W przypadku stwierdzonej DYSKALKULII:

Ukazywanie przydatności przedmiotów ścisłych w życiu codziennym.

Używanie pomocy dydaktycznych angażujących wszystkie zmysły (rysunki, tabele, schematy, mapy myślowe, haki pamięciowe, podkreślanie najważniejszych informacji, werbalizowanie, używanie kolorów, symboli graficznych itp.).

Rozkładanie w dłuższym czasie nauki, częste przypominanie i utrwalanie tabliczki mnożenia, definicji, reguł wzorów, symboli chemicznych – uwzględnianie trudności związanych z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych itp.

Wspólne omawianie przeczytanego tekstu lub treści zadania.

W miarę możliwości dawanie więcej czasu na czytanie treści zadań, instrukcji, zwłaszcza podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w razie potrzeby pomaganie w ich odczytaniu.

Nakłanianie do "głośnego myślenia" podczas rozwiązywania zadań.

W razie potrzeby dzielenie materiału na porcje łatwo przyswajalne dla ucznia.

Unikanie oceniania metody, którą uczeń dochodzi do wyniku, nawet jeśli jest "okrężna".

Pozwalanie uczniowi na korzystanie z dodatkowych pomocy np. kalkulatora.

Ocenianie toku rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co może wynikać z błędów ortograficznych w zapisie słownym liczb, błędów wynikających z przepisania, przestawienia, zgubienia cyfr.

Ocenianie pozytywne, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna.

W pracach ucznia dopuszczanie pomyłek wynikających z zapisywania jednostek (np. pH-PH-ph, Hpa-HPA-HpA, kWh-KWH, °C-OC itp.), mylenia indeksów górnych i dolnych (np. x^2-x2 , x_2-x2 itp.).

Niewyrywanie do natychmiastowej odpowiedzi.

	<p>W czasie sprawdzianów zwiększenie ilości czasu na rozwiązanie zadań lub zmniejszenie ilości zadań.</p> <p>Unikanie krytykowania, oceniania negatywnego na forum klasy.</p>
SYMPTOMY ZABURZEŃ	SPOSÓB DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ przyroda, geografia, biologia, historia, ws
<p>Trudności z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czytaniem tekstów (słaba technika czytania, brak zrozumienia, zwłaszcza pod presją czasu) - wyszukaniem odpowiedzi i koniecznych informacji w tekście - czytaniem, analizowaniem i rysowaniem map, wykresów, posługiwaniem się skalą - orientacją w czasie i przestrzeni (wskazywanie kierunków na mapie i w przestrzeni, obliczanie stref czasowych, położenia geograficznego itd.) - zapamiętywaniem i przypominaniem informacji mówionych, zwłaszcza uporządkowanych w sekwencje (nazwy dni tygodnia, pory roku, itp) lub tworzących kategorie - opanowaniem i rozumieniem terminologii, nazw i pojęć geograficznych - zapisywaniem jednostek i obliczaniem współrzędnych geograficznych - zapisywaniem dat (przestawianie cyfr) - pisanem sprawdzianów, testów w wyznaczonym czasie - redagowaniem zwięzłych notatek - rysowaniem osi czasu, zaznaczaniem wydarzeń - problemy w swobodnym wypowiedzianiu się na określony temat 	<p>Stosowanie prostych poleceń ustnych i pisemnych, upewnianie się, czy zostały dobrze zrozumiane, w razie potrzeby dodatkowe wyjaśnianie.</p> <p>Wspomaganie, dawanie więcej czasu na przypomnienie nazw, terminów, dyskretne naprowadzanie (np. przez zadawanie dodatkowych pytań pomocniczych), wydłużenie czasu na wypowiedź ustną.</p> <p>W razie potrzeby podanie w formie pytań materiału do nauczenia się w domu.</p> <p>Wskazywanie najistotniejszych informacji do opanowania (skracanie tekstów do nauki).</p> <p>Niewywoływanie do odpowiedzi bez uprzedzenia, szczególnie z odległych partii materiału.</p> <p>Zachęcanie do tworzenia przez uczniów kalendarzy wydarzeń.</p> <p>W miarę możliwości dzielenie materiału na mniejsze części.</p> <p>Zwiększanie ilości czasu przeznaczanego na wykonanie prac pisemnych.</p> <p>Umożliwianie uczniowi wyboru formy sprawdzenia jego wiadomości poprzez zamianę formy pisemnej na ustną, lub odwrotnie.</p> <p>Ograniczanie ilości notatek koniecznych do samodzielnego zapisania.</p> <p>Naprowadzanie i ukierunkowywanie w orientacji na mapie i wykresie.</p> <p>Uwzględnianie trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, sprawdzanie rozumienia treści i poleceń i w razie potrzeby udzielanie odpowiedniej pomocy.</p> <p>Podawanie poleceń w prostszej formie (dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części).</p> <p>Podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy i w razie potrzeby udzielanie pomocy i wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania.</p>
SYMPTOMY ZABURZEŃ	SPOSÓB DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ muzyka, plastyka, technika, informatyka, wf
<p><u>Plastyka, technika i informatyka</u></p> <p>Prace niestaranne, ubogie w szczegóły, prymitywne, uproszczone, schematyczne. Zbyt silny, lub zbyt słaby nacisk ołówka. Niewłaściwe rozplanowanie rysunku. Niechęć do rysowania i prac technicznych.</p> <p>Trudności z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonaniem prac plastycznych wymagających własnej inwencji twórczej i wyobraźni - zachowaniem proporcji rysowanych elementów - organizacją przestrzenną prac - konstruowaniu, łączeniu elementów w całość 	<p>Podpowiadanie tematu pracy w razie potrzeby.</p> <p>Podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu.</p> <p>Unikanie krytykowania i negatywnego oceniania ucznia na forum klasy za powolne tempo pracy, brak precyzji, niezręczność ruchów, problemy z wykonaniem zadania.</p> <p>Przed wykonaniem prac plastycznych omówienie z uczniem kolejności wykonywania poszczególnych elementów rysunku.</p> <p>Zachęcanie, motywowanie do wysiłku i ukończenia pracy.</p> <p>Zwracanie uwagi na mocne strony ucznia, docenianie rzeczywistej pracy i wysiłku wkładanego w realizację zadań.</p> <p>Udzielanie pomocy przy sporządzaniu wykresów, rysunków technicznych, rysowaniu w programach graficznych.</p> <p>W razie potrzeby wydłużenie czasu na wykonanie pracy lub ćwiczeń.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - projektowaniu, wykonywaniu i odczytywaniu rysunków technicznych - wycinaniu, lepieniu, odwzorowywaniu - opanowaniem pojęć i terminologii - rozumieniem dłuższych wypowiedzi słownych, poleceń i instrukcji - wykorzystaniem wiedzy w praktyce <p><u>Muzyka</u></p> <p>Trudności w;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapisywaniu i odczytywaniu nut - zapamiętywaniu i powtarzaniu melodii - odtwarzaniu struktur rytmicznych <p>słyszanych piosenek poprzez klaskanie, tupanie itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachowaniu linii melodycznej śpiewanej piosenki - różnicowaniu dźwięków gamy <p><u>Wychowanie fizyczne</u></p> <p>Często obniżona sprawność motoryczna, brak precyzji. Częste zapominanie, gubienie rzeczy.</p> <p>Trudności z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanowaniem układów gimnastycznych i tanecznych - rozumieniem instrukcji ćwiczeń i gier - orientacją w schemacie ciała i w przestrzeni, mylenie stron - bieganiem, wykonywaniem ćwiczeń równoważnych - koordynacją ruchów (rzucanie i łapanie piłki, itp.) 	<p>Podawanie poleceń w prostszej formie, w razie potrzeby dzielenie na mniejsze, bardziej zrozumiałe części.</p> <p>Częstsze powtarzanie, utrwalanie materiału, udzielanie wskazówek.</p> <p>Wydłużanie czasu na udzielenie odpowiedzi ustnej, niewyrywanie do natychmiastowej odpowiedzi (wcześniejsza zapowiedź pytania).</p> <p>Częste odwoływanie się do konkretnego przykładu.</p> <p>Branie pod uwagę stosunku ucznia do przedmiotu, jego chęci i przygotowania do zajęć w materiały, niezbędne pomoce.</p> <p>Unikanie indywidualnego śpiewania ucznia z zaburzonym słuchem muzycznym na forum klasy (umożliwienie śpiewania w większej grupie, lub odpytanie z samego tekstu piosenki).</p> <p>Przeznaczanie większej ilości czasu i ćwiczeń na opanowanie jakiejś umiejętności lub sprawności ruchowej.</p> <p>Wielokrotne wyjaśnianie reguł gier sportowych w razie potrzeby.</p> <p>Zwolnienie z wykonania niektórych ćwiczeń przerastających możliwości słuchowe lub ruchowe ucznia.</p> <p>Podczas oceniania z WF-u branie pod uwagę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysiłku i zaangażowania - pokonywania lęku, wewnętrznego oporu przed wykonaniem ćwiczenia - możliwości psychofizycznych ucznia oraz jego indywidualnych postępów - frekwencji na zajęciach - przygotowania do zajęć
--	--

OBNIŻONE MOŻLIWOŚCI INTELEKTUALNE

SYMPTOMY ZABURZEŃ	SPOSÓB DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ wszystkie przedmioty
<p>Myślenie wyłącznie konkretno – obrazowe, niezdolność do myślenia abstrakcyjnego.</p> <p>Uporczywe powtarzanie tych samych czynności.</p> <p>Potrzeba większej ilości czasu na zrozumienie i wykonanie zadania.</p> <p>Wolniejsze tempo uczenia się.</p> <p>Trudności w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonywaniu podstawowych operacji myślowych opartych na rozumowaniu, wnioskowaniu, analizie, syntezie, porównywaniu, abstrahowaniu, uogólnianiu - rozdzieleniu całości (przedmiotów, zjawisk, sytuacji, zadań), wykrywaniu ich części składowych - scalaniu rozdzielonych w analizie elementów (zestawianiu przedmiotów, zjawisk i sytuacji, wskazywaniu podobieństw i różnic między nimi) - wyróżnianiu jakiejś cechy, rzeczy, zjawiska, sytuacji z jednoczesnym pominięciem innych cech - wykonywaniem bardziej złożonych działań - pamięciowym przyswajaniem i/lub odtwarzaniem z pamięci wyuczonych treści (np. tabliczka mnożenia, skomplikowane wzory, układy równań) - z rozumieniem treści zadań 	<p>Upraszczenie w miarę potrzeb instrukcji i poleceń.</p> <p>Podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy, w razie potrzeby dyskretne udzielanie pomocy i wyjaśnień.</p> <p>Upewnianie się, czy polecenia zostały należycie zrozumiane, w razie potrzeby dodatkowe wyjaśnianie, powtarzanie podczas pracy (indywidualnej lub w grupie zadaniowej) z zeszytem ćwiczeń i kartami pracy oraz w trakcie pisania sprawdzianów, testów, kartkówek.</p> <p>Wielokrotne tłumaczenie trudniejszej partii materiału uzupełnione sprawdzaniem stopnia jego zrozumienia.</p> <p>Udzielanie wsparcia, wskazówek, porad w przypadku pojawienia się trudności u dziecka poprzez stawianie pytań ukierunkowanych i naprowadzających na rozwiązanie problemu.</p> <p>Ocenianie toku rozumowania, nawet gdyby ostateczny efekt był błędny (co może wynikać np. z pomyłek rachunkowych).</p> <p>Dzielenie złożonych zadań na mniejsze etapy.</p> <p>Częste odwoływanie się do konkretno np. graficzne przedstawianie treści zadań.</p> <p>Omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej)</p> <p>Ocenianie pozytywne, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna.</p> <p>Wydłużanie czasu na wykonanie zadania</p> <p>Mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania.</p> <p>W razie potrzeby dostosowanie kroju, wielkości i grubości czcionki w pracach pisemnych.</p> <p>W razie dużych trudności podczas omawiania trudniejszych zagadnień, można obniżyć wymagania na sprawdzianie (tzw. łatwiejszy sprawdzian z oceną maksimum 3 - ważne, aby treści były zgodne z podstawą programową, tylko odpowiednio dostosowane i podstawowe bez rozszerzeń); można też dać odpowiedź, np., wzór potrzebny do rozwiązania zadania (ale wtedy z odjęciem punktów za odpowiedź i odpowiednio niższą oceną – maksimum 3).</p> <p>Unikanie złożonych poleceń (w jednym zdaniu), rozkładanie ich na kilka oddzielnych zdań.</p> <p>W pracy sprawdzającej, jeśli chcemy uzyskać informację (np. definicję) najlepiej dać odpowiedzi do wyboru, ułożone w orientacji pionowej („podkreśl właściwą odpowiedź”).</p> <p>Sprawdzając daną umiejętność, np. dodawanie, odejmowanie itp. można dać mniej przykładów.</p>

NADPOBUDLIWOŚĆ, ADHD

SYMPTOMY ZABURZEŃ	SPOSÓB DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ wszystkie przedmioty
<p>Trudności:</p> <ul style="list-style-type: none">- z koncentracją na szczegółach- z organizacją pracy i wszelkich zajęć- z podejmowaniem zadań wymagających dłuższego wysiłku intelektualnego- z rozumieniem komunikatów <p>Gubienie przyborów szkolnych i przedmiotów potrzebnych do pracy.</p> <p>Uleganie rozproszeniu pod wpływem nawet słabych bodźców.</p> <p>Zapominanie o codziennych obowiązkach.</p>	<p>Posadzenie ucznia w miejscu sprzyjającym koncentracji, blisko nauczyciela (z dala od okna i drzwi lub z tyłu klasy, w przypadku, gdy uczeń potrzebuje dużo przestrzeni - w takiej sytuacji nauczyciel często podchodzi do ucznia i sprawdza jak postępuje praca).</p> <p>Przestrzeganie zasady regularności (działania w ustalonym rytmie, unikania gwałtownych zmian).</p> <p>Wykonywanie czynności według stałego schematu i częste powtórki.</p> <p>Konsekwentne egzekwowanie ustalonych reguł (warto je spisać i zamieścić w widocznym miejscu).</p> <p>Jasne określenie granice przestrzennych (ławka, przestrzeń, gdzie dziecko może się poruszać).</p> <p>Pozbawienie miejsca pracy wszelkich bodźców rozpraszających (na ławce powinny znajdować się jedynie przybory, narzędzia i pomoce niezbędne do wykonywania danego zadania).</p> <p>Przekazywanie treści za pomocą konkretów z uwzględnieniem krótkotrwałego okresu koncentracji, krótkie i jasne polecenia, rozbijanie dużych zadań (poleceń) na mniejsze.</p> <p>Używanie krótkich komunikatów: "otwórz zeszyt", "spójrz na tablicę".</p> <p>Powtórzenie treści zadania lub polecenia, udzielanie dodatkowych wyjaśnień w przypadku dekoncentracji.</p> <p>W razie potrzeby prośenie ucznia o powtórzenie polecenia.</p> <p>Sprawdzanie czy uczeń wykonał jedno polecenie, a dopiero potem wydanie następnego.</p> <p>Mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania.</p> <p>Stosowanie na bieżąco pochwały za aktywność lub dobrze wykonane zadanie, dostrzeganie i nagradzanie również drobnych osiągnięć i wysiłku włożonego w pracę.</p> <p>Częste nawiązywanie kontaktu wzrokowego.</p> <p>Przypominanie o terminowych zadaniach.</p> <p>Uczeń zapisuje pracę domową zarówno ustną, jak i pisemną (jeśli nic nie jest zadane – formułę „nic do zrobienia”).</p> <p>Uczeń zapisuje wszelkie konieczne informacje (np. o planowanych wycieczkach, akademiach, datach sprawdzianu i wymaganym zakresie materiału).</p>